

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2703/2022
13.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Весна Живковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., Град ..., чији је пуномоћник Маја Рамовић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 446/21 од 03.11.2021. године, у седници одржаној 13.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 446/21 од 03.11.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П2 203/2019 од 23.07.2021. године, ставом првим, другим и трећим изреке одређена је мера заштите од насиља у породици у односу на тужиљу и то: забрана даљег узнемиравања тужиље, те одређено да ће наведена заштитна мера трајати годину дана од дана изрицања, и то 23.07.2021. године, са могућношћу продужења исте, све док не престану разлози због којих је мера одређена, као и да жалба не задржава извршење пресуде о одређивању или продужавању мере заштите од насиља у породици. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 201.605,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 446/21 од 03.11.2021. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и првостепена пресуда је потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка је тражила и определила.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14 ... 18/20) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, које су биле или могле бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде, а због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју ревидент такође указује, ревизија се не може изјавити, у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим живела у ванбрачној заједници почев од марта 2014. године, током које је рођено заједничко дете странака, а део породичне заједнице чинила је и њена малолетна ћерка из претходног брака. Тужени је своју преку нарав почео да показује када је тужила била у четвртом месецу трудноће безразложним изливима беса, праћеним физичком агресијом према стварима, а потом изливима беса због безазлених дечијих поступака и понашања њене ћерке, њеног односа према пријатељима и рођацима туженог, а најчешће због безразложне љубоморе према свим мушкарцима са којима је долазила у контакт поводом посла, због чега ју је вређао и понижавао. Трошкове везане за одржавање домаћинства тужила је сносила од своје зараде или кредита које је узимала, а тужени је своју зараду улагао у унапређивање пољопривредне производње коју је радио заједно са својим родитељима. Приходи од те производње јесу стајали у кући, али тужила њима није смела да располаже. Тужила је 08.04.2018. године, 13.08.2018. године, и 01.09.2018. године пријавила полицији да има проблеме са невенчаним супругом, овде туженим, о чему је сачињен извештај ПУ Зајечар број 205-8-3323/18 од 03.12.2018. године. Наредбом МУП-а ПУ Зајечар туженом је изречена хитна мера привремене забране да контактира са тужиљом, као жртвом насиља у трајању од 48 часова, која је продужена решењем Основног суда у Новом Саду НП 535/19 од 17.06.2019. године на период од 30 дана, са образложењем да постоји ризик од непосредне опасности од насиља у породици. Тужила је у августу 2019. године напустила заједницу са туженим. На основу налаза и мишљења вештака неуропсихијатра и Комисије вештака Медицинског факултета Института за судску медицину „Милутин Миланковић“ од 23.04.2021. године, утврђено је да тужила болује од релапсно-ремитетне форме мултипле склерозе, али да је свесна особа, орјентисана, без чулних обмана и очуване пажње и упамћивања, те да хронично неуролошко обољење код тужиле у садашњем времену и у претходном спорном периоду нема, нити је имало утицаја на некритичност и увиђавност када је у питању њено сагледавање међуљудских, односно породичних односа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одредили меру заштите од насиља у породици тако што је туженом забрањено даље узнемиравање тужиле, као бивше ванбрачне партнерке, у трајању од годину дана од дана доношења првостепене пресуде.

Ревизијом туженог се неосновано побија правилност примене материјалног права. Насиље у породици, дефинисано чланом 197. став 1. Породичног закона („Сл.

гласник РС“ број 18/05), подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, а карактеристични видови насиља (именовани облици насиља), одређени су ставом другим истог члана, уз одређење да се насиљем у породици сматра и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање, које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља). Одредбом члана 198. став 1. Породичног закона прописано је да против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици, којом се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице. Одредбом става 2. истог члана прописано је да су мере од заштите од насиља у породици, поред осталих и тачком 5. забрана даљег узнемиравања члана породице. Одредбом става 3. истог члана прописано је да мера заштите од насиља у породици може трајати највише годину дана.

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, правилно је становиште нижестепених судова да понашање туженог, његови акти, представљају насиље, због чега му је и одређена хитна мера забране контактирања и приласка тужили као жртви насиља у трајању од 48 часова наредбом МУП-а ПУ Зајечар, која је потом решењем Основног суда у Новом Саду НП 535/19 од 17.06.2019. године продужена на период од 30 дана. Тужени је према тужили у дужем временском периоду, од априла 2018. године до августа 2019. године, испољавао психичко и економско насиље кроз посесивно понашање, вербално злостављање праћено вређањем и омаловажавањем тужиле и са изливима беса, као и кроз онемогућавање тужили да располаже заједничким приходима од његове зараде, чиме се издржавање породице и подмиривања текућих потреба домаћинства преваљивао искључиво на тужилу. Такво поступање туженог, испољено са циљем емоционалног застрашивања тужиле и уз свесно задржавања тужиле у економски незавидној позицији, одступа од стандарда „нормалног“ опхођења и комуникације са члановима породице и представља облик дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се повређује психички интегритет тужиле, а тиме и њено душевно здравље и спокојство у смислу члана 197. Породичног закона.

Имајући у виду изнето, изречена мера забране даљег узнемиравања бивше ванбрачне партнерке одређена је правилном применом члана 198. став 2. тачка 5. у вези члана 197. Породичног закона, с обзиром да представља адекватну меру заштите од насиља према утврђеној врсти и обиму насиља. Трајање изречене мере одређено је на временски период од годину дана, у складу са чланом 198. став 3. Закона. Изречена мера заштите неопходна је како би се тужени објективно спречио у даљем испољавању насилничког понашања, али и за тужилу како би јој се обезбедио неопходан мир и спокојство за одређени временски период.

Неосновани су наводи туженог истакнути у ревизији да се његово понашање не може окарактерисати као насиље у породици односно да није било радње туженог нити догађаја који би представљао акт насиља. Правилност закључивања нижестепених судова поткрепљена је утврђеним чињеницама, како у погледу постојања насиља, тако и потребе и сврсисходности изрицања одговарајућих мера заштите у циљу превенције даљих конфликта и спречавања будућег узнемиравања и насиља. С тим у вези, неосновано је и указивање ревизије да је у конкретном случају било нужно укључивање органа старатељства у смислу члана 286. Породичног закона како била донета повољнија одлука по туженог. Чланом 286. Породичног закона

прописано је да ако орган старатељства није покренуо поступак у спору за заштиту од насиља у породици, суд може затражити од органа старатељства да пружи помоћ у прибављању потребних доказа и да изнесе своје мишљење о сврсисходности тражене мере. Из цитиране законске одредбе произлази да мишљење органа старатељства за суд нема обавезујући карактер и да је то само један од доказа на основу којег суд утврђује битне чињенице, а кључну улогу имају искази странака и сведока као непосредних очевидаца спорних догађаја, што је случај и у овој правној ствари. С обзиром на све до сада изнето, нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Како се осталим наводима ревизије кроз указивање на погрешну примену материјалног права заправо оспорава оцена изведених доказа и правилност утврђеног чињеничног стања са којих разлога се ревизија не може изјавити и понављају наводи из жалбе који су били предмет правилне оцене другостепеног суда, исти су оцењени као неосновани и без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Правилно је донета и одлука о трошковима парничног поступка на основу чланова 153. и 154. ЗПП и члана 207. Породичног закона.

Из изложених разлога, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић